Sposoby sprawdzania
osiągnięć edukacyjnych w klasie I - III

W edukacji wczesnoszkolnej obowiązuje ocenianie opisowe, któremu podlegają:

1. **Wypowiedzi ustne** – wyrażanie myśli w formie zdań, dialogi, opowiadania, opisy, opowiadanie historyjek obrazkowych.

2. **Czytanie krótkich zdań ze zrozumieniem.**

3. **Prace pisemne** – kartkówki i sprawdziany z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej oraz społecznej, pisanie z pamięci i ze słuchu.

4. **Prace domowe –** staranność i poprawność wykonania.

5. **Aktywność na lekcji** – samodzielność, czynny udział w zajęciach, prowadzenie zeszytów oraz zeszytów ćwiczeń.

6. **Działalność artystyczna** – wytwory plastyczne, śpiew, podstawowe elementy muzyki, aktywne słuchanie oraz tworzenie muzyki.

7. **Działalność motoryczno-zdrowotna** – zaangażowanie ucznia w wykonywanie ćwiczeń oraz w zabawach i grach zespołowych; sprawność ruchowa, próby gibkości, siły mięśni, przeskoki, skoki przez skakankę, posługiwanie się piłką; dbałość o higienę osobistą, prawidłowa postawa, znaczenie właściwego odżywiania się oraz aktywność fizyczna dla zdrowia.

8. **Rozwój emocjonalno-społeczny** – zachowanie w szkole, umiejętność współdziałania w zespole, stosunek do rówieśników oraz osób dorosłych, odróżnianie dobra od zła, świadomość przynależności społecznej (do rodziny, wspólnoty narodowej) itp.

Ocenianie w edukacji wczesnoszkolnej:

- daje dziecku informację o tym, co już umie, nad czym powinno popracować oraz jak daleko jest na drodze do osiągnięcia celu

- uwzględnia możliwości dziecka, wkład i wysiłek dziecka włożony w wykonanie danego zadania oraz jego postępy, samodzielność wykonywania zadań, kreatywność, poziom wiadomości ucznia

- nie pełni funkcji kary lub nagrody

- nie zawiera krytyki ucznia

- nie etykietuje dzieci

- zachęca uczniów do dalszej pracy – motywuje

Rodzaje ocen:

1. **Ocenia bieżąca** – podsumowanie informuje o postępach i poziomie osiągnięć edukacyjnych ucznia. Wskazuje mocne i słabe strony ucznia. Sposoby oceniania:
   - werbalny (pochwała, komentarz)
   - pisemny (komentarz motywujący), informacja nad czym uczeń powinien pracować
   - ocena opisowa
   - ocena wyrażona stopniem

2. **Ocena śródroczna** – podsumowanie osiągnięć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania jest wynikiem półrocznej obserwacji.

3. **Ocena roczna** – podsumowanie osiągnięć edukacyjnych w danym roku szkolnym. Podkreśla zmiany w rozwoju dziecka, wynikające ze wskazówek zawartych w ocenie śródrocznej. Ma ona charakter diagnostyczno-informacyjny, aby rodzice po zapoznaniu się z jej treścią, mogli wspomagać dziecko w jego dalszym rozwoju.

4. **Ocena zachowania** – jest także oceną opisową. Wyraża opinię o spełnieniu przez ucznia obowiązków szkolnych, jego kulturze, postawie wobec rówieśników, osób dorosłych oraz innych osób i aktywności społecznej.

5. W trakcie oceniania bieżącego nauczyciel gromadzi wyniki szkolnych osiągnięć ucznia w dzienniku oraz zbiera pisemne prace ucznia.

6. Informowanie rodziców o postępach ich dzieci odbywa się poprzez:
   - kontakty bezpośrednie – zebrania z rodzicami, dni otwarte oraz rozmowy indywidualne
   - kontakty pośrednie – korespondencja w dzienniku elektronicznym, mailowa, adnotacje w zeszycie przedmiotowym.

Wymagania edukacyjne niezbędne
do uzyskania poszczególnych śródrocznej i rocznej
oceny opisowej z obowiązkowych zajęć
wynikających z realizowanego programu nauczania

KLASA I

Edukacja językowa – polonistyczna

Komunikacja

Uczeń/Uczennica:

● słucha z uwagą wypowiedzi rówieśników i dorosłych

● słucha tekstów literackich, wierszy i lektur czytanych przez nauczyciela oraz rówieśników, rozmawia o nich, zapamiętując najważniejsze informacje

● zadaje pytania na podstawie wysłuchanych informacji, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia oraz sytuacji zadaniowych

● buduje kilkuzdaniową wypowiedź na podstawie pytań, dotyczącą tekstu, książki, opowiadania lub przedstawienia

● układa odpowiedzi na pytania w formie zdań

● układa z rozsypanki zdaniowej życzenia i ogłoszenie, a także zapisuje krótkie życzenia i podziękowania, np. na laurkach i kartkach świątecznych

Odkrywanie i używanie języka

Uczeń/Uczennica:

● wypowiada się na temat wysłuchanego audiobooka

● wykonuje zadanie zgodnie z usłyszaną instrukcją

● opowiada historyjki obrazkowe, układając obrazki we właściwej kolejności

● układa pytania oraz wypowiedzi ustne na podstawie ilustracji, historyjki obrazkowej, opowiadania, tekstu oraz na temat wykonanej pracy

● wskazuje postacie główne i drugoplanowe, określa cechy bohaterów i ocenia ich postępowanie

● odróżnia wiersz od utworu prozatorskiego

● wyszukuje w tekście fragmenty na podany temat
● tworzy nową wersję opowiadania, dodając postacie, przedmioty i atrybuty
● prezentuje przeczytaną książkę wybraną indywidualnie i w grupie
● uczy się ich na pamięć wierszy i podejmuje próby naśladowania wzorcowej recytacji

Świadomość językowa, w tym wiedza o tym języku

Uczeń/Uczennica:

● rozpoznaje, odczytuje i pisze wszystkie litery polskiego alfabetu (drukowane i pisane, małe i wielkie)
● czyta na głos techniką całościową wyrazy i zdania z tekstu opracowanego w toku zajęć, a także czyta płynnie, poprawnie i wyraziście opracowany tekst zbudowany z krótkich zdań
● układa wyrazy z rozsypanki literowej i je zapisuje
● przepisuje wyrazy i krótkie zdania z tablicy lub z książki
● podpisuje ilustracje wyrazami i prostymi zdaniami
● pisze z pamięci i ze słuchu sylaby, wyrazy i zdania w zakresie opracowanego słownictwa o pisowni zgodnej z ich brzmieniem
● rozpoczyna zdanie wielką literą, kończy je kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem, a także stosuje wielką literę na początku zdań, w imionach, nazwiskach oraz w zwrotach grzecznościowych
● stosuje zasadę wymiany ó na o
● zapisuje spółgłoski miękkie w wyrazach oraz doskonali czujność ortograficzną
● pisze wyrazy z ą, ę zgodnie z pisownią przed spółgłoskami szczelinowymi (f, w, s, z, sz, ż, ś, ź, ch)
● dzieli wyrazy na sylaby, głoski i na litery
● wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski
● układa odpowiedzi na pytania, układa zdania z podanymi wyrazami, kończy rozpoczęte zdania oraz układa zdanie z rozsypanki wyrazowej

Edukacja matematyczna

Liczby

Uczeń/Uczennica:

● liczy w przód i wstecz: po 1 i po 3 – do 20, po 10 – do 100 oraz po 5 w możliwym dla siebie zakresie
● zapisuje za pomocą cyfr liczby od 0 do 100
● wskazuje liczbę parzystą i liczbę nieparzystą
● porównuje liczby w zakresie 20 i w dostępnym mu zakresie, stosując znaki: <, =, >
● porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie
● dodaje i odejmuje liczbę jednocyfrową oraz dziesiątki
● dopełnia liczbę do danej oraz znajduje brakującą liczbę w równości „z okienkiem”
● wykonując obliczenia, podejmuje próby stosowania własnych strategii rozwiązań
● zapisuje i odczytuje liczby rzymskie od I do XII

Miary

Uczeń/Uczennica:

● mierzy odcinki za pomocą linijki w zakresie 20 cm
● rozpoznaje monety o nominałach: 1 zł, 2 zł, 5 zł i banknoty o nominałach: 10 zł, 20 zł, 50 zł, a także porównuje ich wartości i je rozmienia
● stosuje pojęcie ceny towaru oraz wskazuje produkty droższe lub tańsze od podanych
● wie, co to jest reszta i ją oblicza
● rozpoznaje pełne godziny na zegarze tarczowym oraz elektronicznym, posługuje się jednostką czasu (godzina) i wykonuje proste obliczenia czasowe
● posługuje się jednostką masy (kilogram) i porównuje masy przedmiotów
● posługuje się jednostką objętości (litr) i porównuje objętości płynów
● odczytuje wskazania termometru oraz porównuje temperatury

Figury

Uczeń/Uczennica:

● określa położenie przedmiotów względem siebie, innego obserwatora oraz wybranego obiektu z wykorzystaniem najbliższego otoczenia
● stosuje ze zrozumieniem określenia przestrzenne: za, przed, nad, pod, obok, w, do, wewnątrz, na zewnątrz oraz określenia odległości: dalej, bliżej
● określa i prezentuje kierunek ruchu przedmiotów i osób, wskazuje kierunki w przestrzeni (na prawo, na lewo, w górę, w dół, do przodu, do tyłu)
● stosuje znaki graficzne (strzałki) określające kierunki oraz planuje i zapisuje drogę za pomocą różnych kodów
● rozpoznaje, nazywa i odnajduje kształty podstawowych figur geometrycznych (kwadrat, prostokąt, koło, trójkąt) na rysunkach, zdjęciach i w otoczeniu
● kreśli odcinki oraz podstawowe figury za pomocą linijki na siatce kwadratowej
● dostrzega drugą połowę figury symetrycznej (symetria osiowa), rysuje drugą część figury w odbiciu lustrzanym

Dane

Uczeń/Uczennica:

● odczytuje i analizuje dane przedstawione na diagramach, wyciągając z nich proste wnioski
● zbiera dane i prezentuje je w formie tabeli lub wykresu

Myślenie matematyczne

Uczeń/Uczennica:

● klasyfikuje obiekty według podanej cechy
● porządkuje przedmioty w seriach – rosnącej i malejącej
● dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, kontynuuje regularności oraz je rysuje,
● wymienia we właściwej kolejności nazwy miesięcy i dni tygodnia oraz rozumie pojęcie weekendu
● odczytuje i zapisuje datę
● analizuje i rozwiązuje proste zadania z treścią, dostrzega problem matematyczny i podaje sposób jego rozwiązania
● zapisuje rozwiązanie zadania z treścią w dowolny sposób (rysunkiem, równością „z okienkiem”, działaniem, układaniem liczmanów)

Edukacja przyrodnicza

Procesy życiowe i różnorodność biologiczna

Uczeń/Uczennica:

● rozpoznaje popularne rośliny i zwierzęta (rośliny doniczkowe, warzywa, owoce z polskich sadów oraz drzewa iglaste i liściaste w najbliższym otoczeniu, w lesie i w parku)

● wie, czego roślina potrzebuje do życia
● zna zwierzęta hodowlane i domowe
● poznaje zwyczaje i życie kota
● wymienia kilka gatunków roślin i zwierząt chronionych w Polsce (np. przebiśnieg, krokus, sasanka, jeż, nietoperz, wydra, bocian czarny)
● przedstawia obowiązki opiekuna psa lub kota
● podaje fakty z życia wybranego zwierzęcia (jeża, bociana, nietoperza lub pszczoły)
● wymienia cechy ssaków
● wymienia oznaczenia pojemników służących do segregowania śmieci
● nazywa części ciała i niektóre narządy człowieka

Procesy fizyczne w codzienności ucznia

Uczeń/Uczennica:

● wykonuje proste obserwacje i doświadczenia związane z wodą, światłem, powietrzem i siłą grawitacji oraz tworzy notatki rysunkowe z obserwacji
● wykonuje spadochron oraz wiatromierz
● wie, czym jest tęcza
● przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym oraz wymienia nazwy wybranych planet

Materiały i ich właściwości

Uczeń/Uczennica:

● bada właściwości materiałów, takich jak: papier, woda, plastelina
● wykonuje proste doświadczenia z wodą
● wymienia trzy stany skupienia wody
● opowiada o procesie tworzenia naczyń glinianych i wpływ temperatury na ten proces

Edukacja klimatyczno-środowiskowa

Uczeń/Uczennica:

● prowadzi obrazkowy kalendarz pogody, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów i charakteryzuje pogodę typową dla danej pory roku
● odczytuje informacje z map pogody
● rozumie znaczenie wody w środowisku
● wymienia zwiastuny wiosny
● opisuje cykl rozwojowy żaby
● zna sposoby ochrony przyrody w najbliższym otoczeniu oraz wymienia zagrożenia dla przyrody powodowane przez człowieka
● zna zasady odpowiedzialnego dokarmiania ptaków oraz uczestniczy w akcjach związanych z ochroną przyrody

Warsztat przyrodnika

Uczeń/Uczennica:

● wie, jak zareagować w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, w tym ze strony zjawisk przyrodniczych np. burzy
● nazywa podstawowe znaki drogowe
● zna zasady przechodzenia przez jezdnię z sygnalizacją świetlną oraz bez niej
● gromadzi ilustracje, informacje oraz okazy przyrodnicze, tworząc lapbook o lesie
● prowadzi obserwacje (np. związane z hodowlą rzeżuchy)

Edukacja społeczna

Kompetencje osobiste

Uczeń/Uczennica:

● wymienia podstawowe potrzeby człowieka (odżywianie się, odpoczynek, potrzeba bliskości i bezpieczeństwa)
● rozpoznaje swoje potrzeby i nazywa to, co czuje
● rozpoznaje sytuacje zagrożenia ze strony innych ludzi i wie, jak należy się w nich zachować
● wie, kogo i w jakich sytuacjach poprosić o pomoc
● wymienia zasady zdrowego stylu życia (dieta, aktywność ruchowa, kontakt z przyrodą, dobór ubrań do pogody)
● rozróżnia produkty zdrowe i niezdrowe, wymienia wartości odżywcze produktów oraz wskazuje te, które wpływają pozytywnie na uczenie się i sprawność umysłową

Kompetencje społeczne

Uczeń/Uczennica:

● zna imiona i nazwiska kolegów oraz koleżanek z klasy
● określa relacje panujące w rodzinie
● wypełnia sumiennie obowiązki dyżurnego oraz przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania podczas pracy zespołowej
● używa zwrotów grzecznościowych, szanuje pracę innych
● poznaje zabawy dzieci z różnych krajów oraz tradycje świąteczne w krajach europejskich
● współpracuje w parze i w grupie, prezentuje efekty wspólnej pracy
● wie, kogo powiadomić w sytuacji przekraczania granic osobistych i doświadczania przemocy

Edukacja obywatelska

Uczeń/Uczennica:

● zna i tworzy zasady regulaminu klasowego
● wymienia prawa dziecka oraz prawa i obowiązki ucznia
● opowiada legendę o powstaniu państwa polskiego oraz wyjaśnia jej związek z godłem i barwami narodowymi
● wymienia tradycje świąteczne (wymienia potrawy wigilijne, opisuje choinkę i pisankę wielkanocną oraz sposoby ich zdobienia)
● zna barwy narodowe oraz śpiewa jedną zwrotkę hymnu narodowego

● podaje dawną (Gniezno) oraz obecną (Warszawa) stolicę Polski
● podaje status administracyjny swojej miejscowości (wieś/miasto)
● określa podobieństwa i różnice między krajobrazem wiejskim a miejskim
● wskazuje na mapie Warszawę, rzekę Wisłę oraz Morze Bałtyckie oraz wybrane miasta
● przedstawia charakterystykę popularnych zawodów

Edukacja artystyczna – plastyka i muzyka

Percepcja i interpretacja dzieł plastycznych

Uczeń/Uczennica:

● nazywa barwy podstawowe, określa ich jasność (jasne – ciemne) oraz opisuje proste elementy wizualne (plama, linia)
● wypowiada się prostymi zdaniami na temat tego, co podoba mu się w oglądanym dziele, opierając się na własnych, bezpośrednich spostrzeżeniach
● nazywa podstawowe emocje (np. radość, smutek, strach) wywoływane przez obrazek, plakat lub ilustrację

Twórcze działania plastyczne

Uczeń/Uczennica:

● stosuje podstawowe środki wyrazu (barwy podstawowe, linię, kształt) do wyrażania emocji i nastroju w prostej kompozycji rytmicznej
● tworzy prace plastyczne na płaszczyźnie i w przestrzeni wykorzystując różnorodne narzędzia i materiały
● tworzy samodzielne prace i ilustracje inspirowane obserwacją przyrody, własnymi przeżyciami oraz tekstami wysłuchanych bajek
● wykonuje według instrukcji proste przedmioty użyteczne oraz rekwizyty na potrzeby klasy (np. pacynki, kartki okolicznościowe, upominki)

Kształcenie wrażliwości estetycznej

Uczeń/Uczennica:

● wskazuje i opisuje prostymi zdaniami elementy najbliższego otoczenia

● dostrzega w otoczeniu i dekoracjach klasy elementy uporządkowane i nieuporządkowane, zauważając proste rytmy

Percepcja i interpretacja muzyki

Uczeń/Uczennica:

● słucha z uwagą dźwięków z bliskiego otoczenia i przyrody (prawidłowo je identyfikuje i różnicuje w zabawach słuchowych)
● reaguje ruchem, klaskaniem, tupaniem i gestami na sygnały muzyczne, zmiany nastroju

oraz puls rytmiczny w zabawie
● wyróżnia podstawowe cechy dźwięków (wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne)
● rozpoznaje na podstawie wyglądu i brzmienia wybrane instrumenty strunowe

Edukacja techniczna i informatyczna

Bezpieczeństwo i higiena

Uczeń/Uczennica:

● wymienia zasady pracy w pracowni komputerowej

● nazywa sytuacje niebezpieczne w domu, szkole i najbliższym otoczeniu

● wymienia podstawowe numery alarmowe i wie, jak wezwać pomoc

● podejmuje próby odróżniania informacji prawdziwych od nieprawdziwych

Projektowanie i tworzenie

Uczeń/Uczennica:

● wykonuje według instrukcji proste projekty i prace techniczne

● wykonuje proste przedmioty użytkowe i dekoracyjne

● korzysta z podstawowych programów graficznych i tekstowych

● wykonuje proste zadania z wykorzystaniem programowania blokowego

● redaguje krótkie instrukcje i opisy działań

Wychowanie fizyczne

Aktywność fizyczna i bezpieczeństwo

Uczeń/Uczennica:

● wykonuje rozgrzewkę pod okiem nauczyciela

● ustawia się szybko i bezpiecznie w szeregu, dwuszeregu, kole oraz w rozsypce

Sprawność fizyczna

Uczeń/Uczennica:

● przyjmuje pozycje niskie (przysiad podparty, siady, klęki, leżenia)

● biega do wyznaczonego miejsca (5–10 m), po prostej, slalomem oraz po okręgu

● skacze w górę obunóż i jednonóż

● czołga się pod niskimi przeszkodami, pełza z przyborem i wspina się na niskie przyrządy

● wykonuje rzuty jedną ręką i oburącz (zza głowy, znad głowy, dołem) oraz chwyta, podaje i toczy przybory

● utrzymuje równowagę statyczną i dynamiczną, przechodząc po ławeczce lub linie rozłożonej na podłodze